

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Riksantikvarieämbetets rapport om en översyn av regelverket om de kyrkliga kulturminnena

Ert dnr Ku2015/02346/KL

Kammarrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter angående förslagen i rapporten.

Förslag till ändringar i kulturmiljölagen (1988:950)

4 kap. 2 §

Vad gäller formuleringarna i andra och tredje styckena ”utpekats i enlighet med 4 §” så bör dessa bytas ut mot ”omfattas av ett beslut enligt 4 §”. Detta då det är fråga om ett beslut av länsstyrelsen att bestämmelserna i 4 kap. kulturmiljölagen ska tillämpas avseende vissa objekt och inte ett utpekande.

4 kap. 10 §

Sista stycket bör flyttas över till 4 kap. 17 § och arbetas in i den paragrafen.

4 kap. 12 §

Vad gäller formuleringen i första stycket 2 ”utpekats av länsstyrelsen i enlighet med 14 §” så bör denna bytas ut mot ”omfattas av ett beslut enligt 14 §”. Jämför motsvarande resonemang ovan.

4 kap. 15 §

I sista stycket föreslås att en kommun i enlighet med 8 § minst vart sjätte år ska kontrollera att alla föremål i förteckningen finns kvar. Efter varje kontroll ska en kopia av förteckningen sändas till länsstyrelsen. Enligt kammarrättens mening

bör det övervägas om inte regleringen i 7 och 8 §§ bör gälla fullt ut också för en kommun, dvs. att även en kommun ska utse två personer som har ansvar att föra förteckningen m.m. Det skulle innebära att reglerna blir mer enhetliga när det gäller kyrkliga inventarier och föremål.

4 kap. 15 a §

Enligt författningskommentaren är avsikten med den föreslagna ändringen att paragrafen ska omfatta alla ägare eller förvaltare av kyrkliga kulturminnen. Den föreslagna ordalydelsen omfattar emellertid endast den som äger ett kyrkligt kulturminne eller som enligt lagen jämställs med en ägare (jfr 1 kap. 3 §). Paragrafens tillämpningsområde riskerar därför att begränsas på ett sätt som inte synes avsett.

4 kap. 17 §

Genom den föreslagna ändringen får paragrafen ett nytt första stycke. Som en konsekvens härav bör hänvisningen till första stycket i det tredje stycket ändras.

4 kap. 18 §

Genom paragrafen införs en ansvarsbestämmelse om böter för den som ändrar en kyrkobyggnad eller kyrkotomt i strid med 3 §, hanterar ett kyrkligt föremål i strid med 9 § första stycket 1-4 eller ändrar en begravningsplats i strid med 13 §. Ansvaret är strikt, dvs. något krav på uppsåt eller oaktsamhet anges inte.

Av betydelse vid tillämpningen av bestämmelsen är att kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser inte utan länsstyrelsens tillstånd får ändras på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska värde minskar. Begreppet *kulturhistoriskt värde* upplevs dock av flera aktörer som otydligt (se t.ex. rapporten s. 26 och 40 f.). Det kan därför ifrågasättas om det är lämpligt att koppla ett ansvar av straffrättslig karaktär till ett begrepp vars närmare innebörd och räckvidd framstår som alltför oklar.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsrådet Bengt Green efter föredragning av kammarrättsfiskalen Mattias Håkansson.

Bengt Green

Mattias Håkansson